

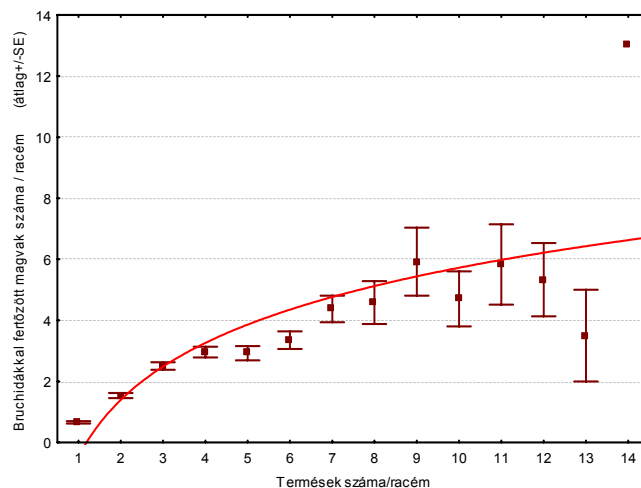
5 Közösség ökológia

5.1 táblázat. *Bruchus*-fajok együtt-előfordulása és többszörös fertőzés *Vicia*-fajokban.

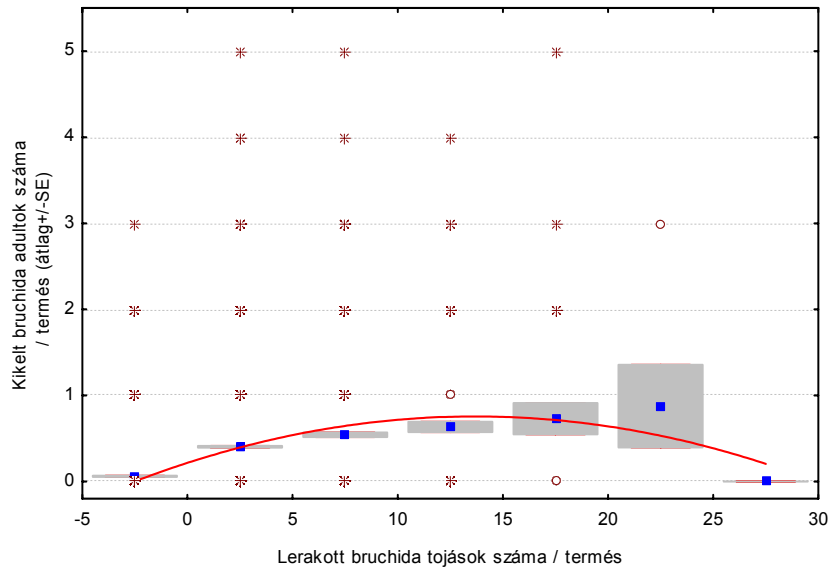
Mintaszám	<i>V. tenuifolia</i>	<i>V. cracca</i>
	42	11
A minták százaléka, amelyben		
0	4,8	36,4
1	35,7	54,5
2	35,7	9,1
3	21,4	0
4 bruchida faj fordult elő	2,4	0

5.2 táblázat. A bruchidák által elfogyasztott magvak átlagos száma olyan termésként, amelyekben Lepidoptera lárva is jelen volt.

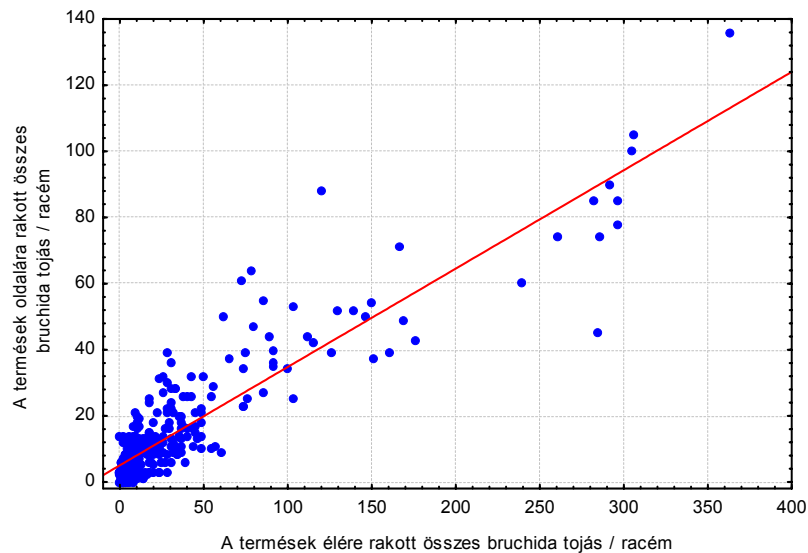
Lepidoptera lárva által megrágott magvak száma/termés	Bruchidák által megrágott magvak száma/termés	
	Átlag	±SD
0	0,62	0,77
1	0,53	0,73
2	0,63	0,81
3	0,79	0,93
4	0,61	0,90
5	0,75	0,97
6	0,73	1,01

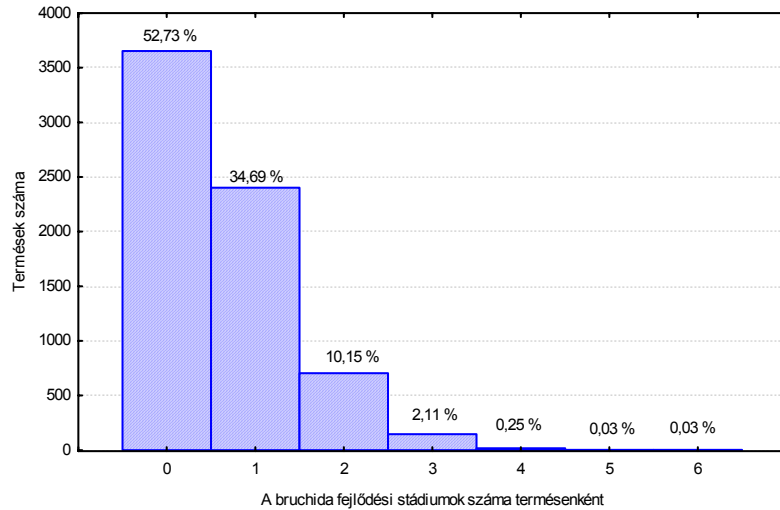
5.1 ábra. A bruchidák által fertőzött *V. tenuifolia* magvak száma egy racémekben maximumhoz tart a füzér méretétől függetlenül (logaritmikus illesztés; ANOVA: $F_{13, 1554} = 48,79$, $p < 0,0001$).

5.2 ábra. A *V. tenuifolia* terméseiből kikelt bruchida adultok száma maximumot mutat a termésonként lerakott tojások növekedése ellenére (polinomiális illesztés; ANOVA: $F_{6, 6918} = 117,47$, $p < 0,0001$). A körök és csillagok kiugró és extrém értékek.

5.3 ábra. Korreláció a két fő bruchida-csoport *V. tenuifolia* termésekre lerakott tojásainak száma között: a *Bu. venustus* a termés élére, a *Bu. lib.** a termés oldalára rakja tojásait ($r = 0,9036$, $p < 0,0001$, $y = 5,04 + 0,30x$).

5.4 ábra. A termésként megfigyelt összes bruchida fejlődési stádium gyakorisági eloszlása a *V. tenuifolia* termésein. Az oszlopok feletti számok százalékban fejezik ki ugyanezt. A termések túlnyomó százalékában nincs bruchida és a termések 35 %-ában is csak egyetlen fejlődési stádium.

5.3 táblázat. A *Bu. venustus* és *Bu. lib.** tojások eloszlása azokon a terméseken, amelyekből több mint egy azonos fajú egyed kelt.

2 vagy 3 <i>Bu. venustus</i> imágó/termés			2 vagy 3 <i>Bu. lib.*</i> imágó/termés		
Tojások	Termékek száma	%	Tojások	Termékek száma	%
<i>Bu. venustus</i> egyedül	64	60,4	<i>Bu. lib.*</i> egyedül	31	56,4
<i>Bu. ven.</i> > <i>Bu. lib.*</i>	36	33,9	<i>Bu. lib.*</i> > <i>Bu. ven.</i>	14	25,4
<i>Bu. ven.</i> = <i>Bu. lib.*</i>	4	3,8	<i>Bu. lib.*</i> = <i>Bu. ven.</i>	5	9,1
<i>Bu. ven.</i> < <i>Bu. lib.*</i>	2	1,9	<i>Bu. lib.*</i> < <i>Bu. ven.</i>	5	9,1
Összes	106	100,0	Összes	55	100,0

5.4 táblázat. A lárvabefúrási nyílások (LBNy) aránya per termésként kelt imágó, azokban az esetekben, amikor vagy csak az egyik vagy mindkét faj LBNy-je volt a termésen.

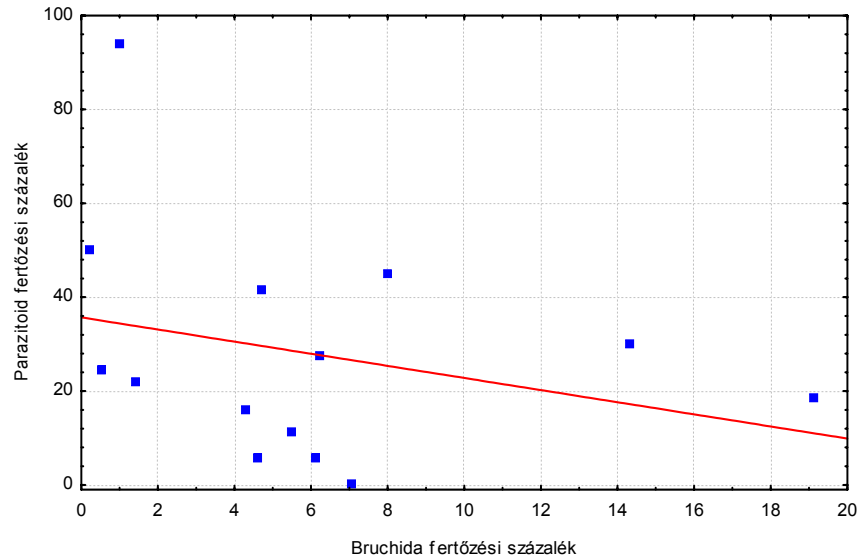
Változó	Összes	Átlag	±SD	Termés -szám	%
<i>Bu. venustus</i> imágók egyedül	613,0	1,14	0,42		
<i>Bu. venustus</i> LBNy-ok egyedül	1086,0	2,03	1,54	536	40,18
LBNy-ok/ <i>Bu. venustus</i> imágók	958,3	1,79	1,19		
<i>Bu. lib.*</i> imágók egyedül	215,0	1,17	0,40		
<i>Bu. lib.*</i> LBNy-ok egyedül	332,0	1,81	1,33	138	13,72
LBNy-ok/ <i>Bu. lib.*</i> imágók	277,3	1,52	0,89		
<i>Bu. venustus</i> és/vagy <i>Bu. lib.*</i> imágók	812,0	1,32	0,58		
<i>Bu. venustus</i> + <i>Bu. lib.*</i> LBNy-ok	2661,0	4,33	2,45	615	46,10
LBNy-ok/ <i>Bu. venustus</i> és/vagy <i>Bu. lib.*</i> imágók	2244,6	3,65	2,32		
Összes				1334	100,00

ANOVA, imágók: $F_{2, 133} = 19,2843$, $p < 0,0001$; LBNy-ok: $F_{2, 133} = 232,7372$, $p < 0,0001$; LBNy/imágó arány: $F_{2, 133} = 197,2079$, $p < 0,0001$.

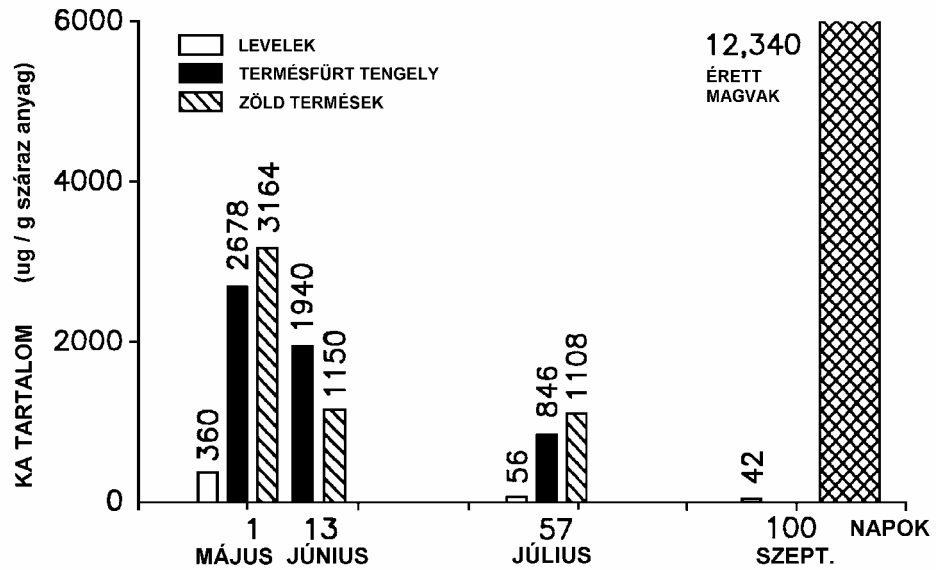
5.5 táblázat. Az L1 befűrési nyílások száma olyan magvakon, amelyekben fejlődtek bruchida lárvák és a termésenként kelt imágók száma.

Az L1 befűrési nyílások/mag	Bruchidák által fertőzött magvak*		Adultok száma/termés	Termések	
	Darab	%		Darab	%
1	1653	38,11	0	4991	72,06
2	1149	26,49	1	1598	23,07
3	641	14,77	2	296	4,27
4	348	8,02	3	34	0,49
5	210	4,84	4	4	0,06
6	102	2,35	5	3	0,04
7	61	1,40			
8	29	0,67			
9	33	0,76			
10	4	0,09			
11	11	0,25			
13	0	0			
13	3	0,07			
14	0	0			
15	3	0,07			
Összesen	4337	100,00		6926	100,00

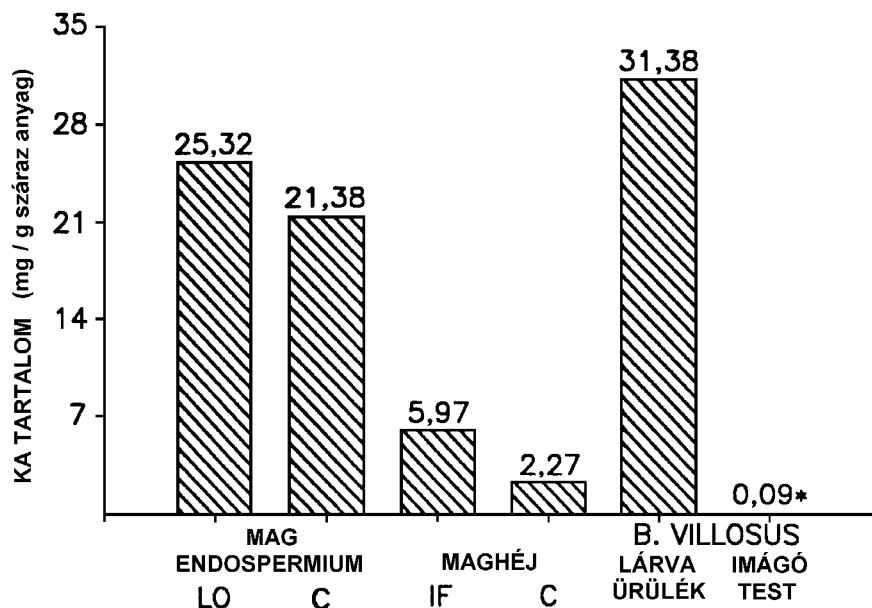
*90 magon (2,08 %) nem volt L1 befűrési nyílás, bár fejlődő stádium volt bennük.

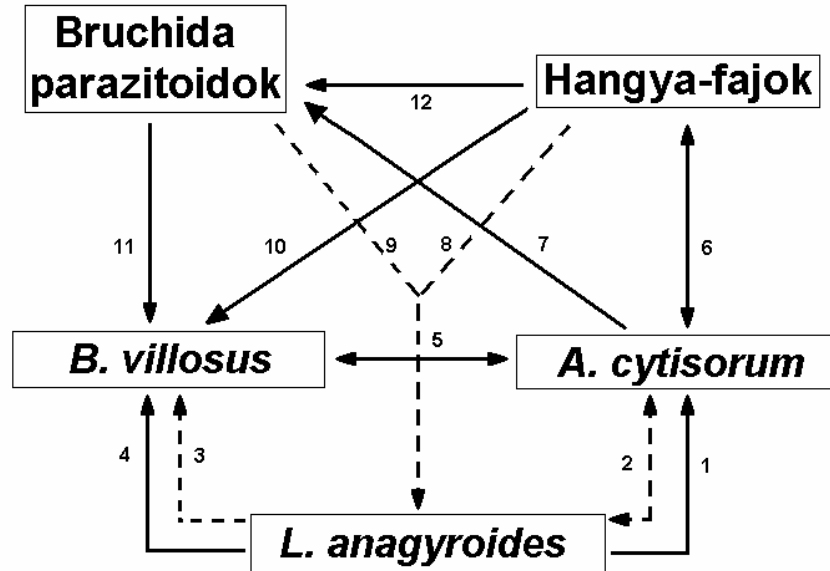
5.5 ábra. Inverz denzitás-függés a valamennyi vizsgált Leguminosae-fajból nevelt bruchida fertőzési százaléka és az összes parazitoid (Braconidae, Chalcidoidea, Trichogrammatidae) fertőzési százalék között. Parazitoid fertőzés= $35,7-1,3x$. Összefüggés: $r^2= 0,0792$; $r= -0,2815$; $p= 0,3296$; $y= 35,7-1,3x$.

5.6 ábra. *L. anagyroides* különböző részeinek kinolizidin alkaloid tartalma május 27. és szeptember 2. között.

5.7 ábra. A *Bi. villosus* által fogyasztott *L. anagyroides* magvak kinolizidin alkaloid (KA) tartalma. LO = a bruchida kifejlődése után visszamaradt endospermium, IF = bruchidával fertőzött, C = kontroll magvak. A csillag azt jelzi, hogy az adultok KA-tartalma friss tömeg alapján került mérésre, majd szárazanyag tartalomra konvertáltak.

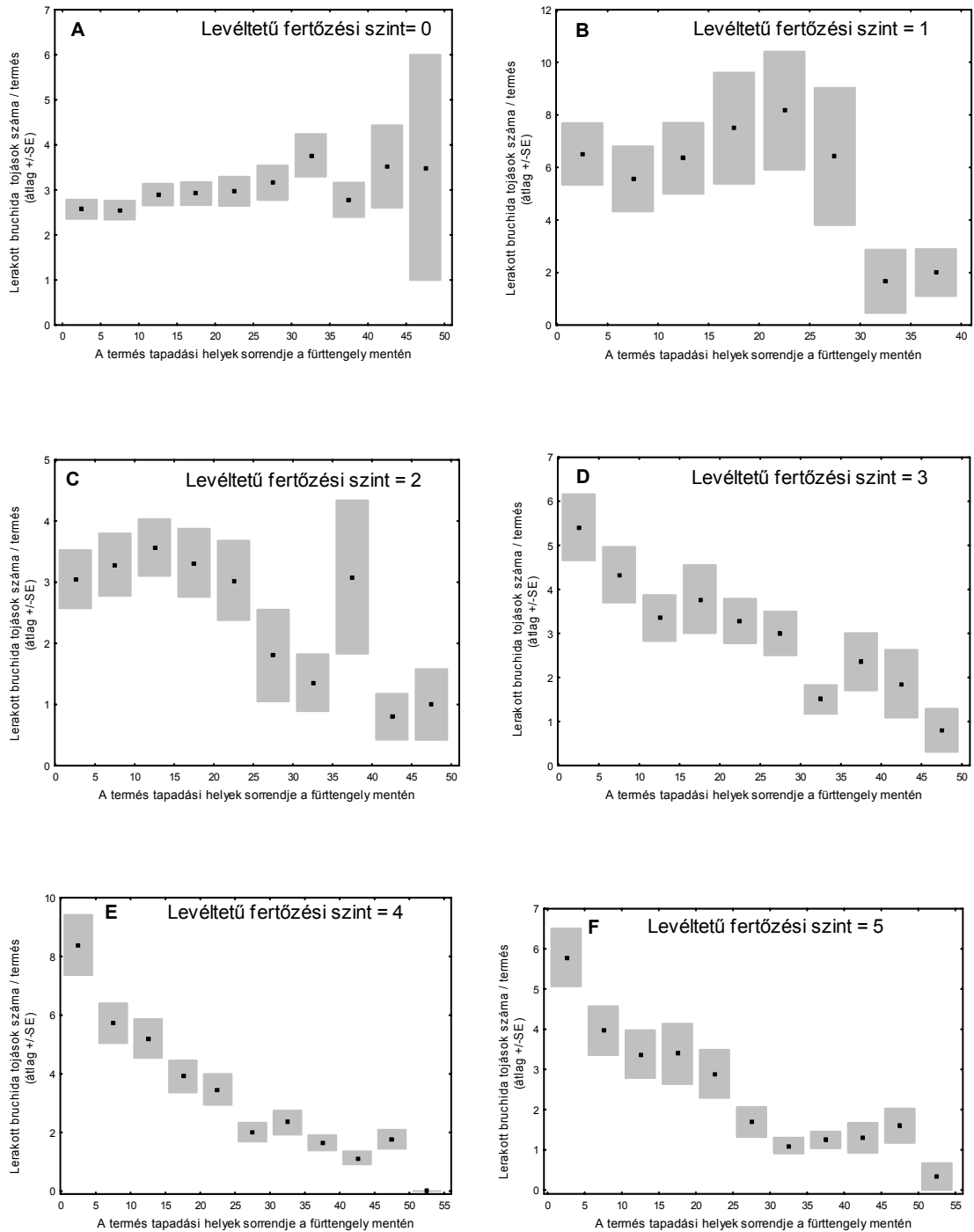

5.8 ábra. A *L. anagyroides*-en kísérletileg vizsgált interakciós hálózat sematikus rajza. A direkt (folytonos) és indirekt (szaggatott) vonalak a tagok közötti kölcsönhatásokat jelölik. A nyilak a hatás irányát mutatják. 1= a *L. anagyroides*-ből táplálékot vesz fel az *Aphis cytisorum*, ami a további táplálék elérhetőséget, de a kinolizidin alkaloid (KA) variabilitás miatt, a levéltetű fertőzést is befolyásolja. 2= a *L. anagyroides* befolyásolhatja a levéltetű fertőzést, mert a *Bi. villosus* jelenléte a táplálék-elérhetőségre hatással van. 3= a *L. anagyroides* hatással van a bruchida fejlődésére a levéltetű fertőzés eredményeként. 4= a bruchida jelenléte befolyásolhatja a *L. anagyroides* KA-k eloszlását, ami így visszahat rá. 5= a két herbivor rovar közötti verseny. 6= a levéltetűeket hangyák látogatják a mézharmat miatt, és egyben védik azokat. 7= a levéltetű-jelenlét fizikai bevonatot képez és akadályozza a bruchida parazitálását. 8= a jelenlévő hangyák növelik a levéltetű kolóniák méretét és így azok negatív hatását a növényre. 9= a bruchida parazitoidok pozitív hatás gyakorolnak azzal, hogy a magpredátort elpusztítják. 10= a hangyák zavarják a bruchida tojásrakását. 11= a parazitoidok negatívan befolyásolják a bruchida egyedszámot. 12= a hangyák elkergetik a bruchida parazitoidokat.

5.6 táblázat. A kísérleti elrendezés. A négy kezelés 2^4 (= 16) kombinációt eredményez. Azonban kettő (2 és 6) technikai okokból nem valósítható meg, míg mások (7, 8, 10-13) „értelmetlen” variációk egy-egy változó hiánya miatt, ami automatikusan kizár egy másik, velük összefüggésben álló faktort (pl. bruchida – parazitoid, levéltetvek – hangyák).

Kezelés száma	Zanótzsiksik	Levéltetű	Hangyák	Parazitoidok	Megjegyzés
1	jelen	jelen	jelen	jelen	G
2	jelen	jelen	jelen	nincs jelen	Nem kivitelezhető
3	jelen	jelen	nincs jelen	nincs jelen	C
4	jelen	nincs jelen	nincs jelen	nincs jelen	A
5	nincs jelen	jelen	nincs jelen	nincs jelen	B
6	nincs jelen	jelen	jelen	nincs jelen	Nem került végrehajtásra, de lásd B-t
7	nincs jelen	jelen	jelen	jelen	Értelmetlen (ha nincs a zanótzsiksik jelen, a parazitoidjai sem lehetnek)
8	nincs jelen	jelen	nincs jelen	jelen	Értelmetlen (ha nincs a zanótzsiksik jelen, a parazitoidjai sem lehetnek)
9	jelen	nincs jelen	jelen	jelen	F [a levéltetű rendszeresen eltávolítása ellenére, a hangyák elvileg jelen lehetnek (mézharmat)]
10	nincs jelen	nincs jelen	jelen	jelen	Értelmetlen (ha nincs a zsiksik és a levéltetű jelen, parazitoidok és hangyák sincsenek)
11	jelen	nincs jelen	jelen	nincs jelen	Értelmetlen
12	nincs jelen	nincs jelen	jelen	nincs jelen	Értelmetlen
13	nincs jelen	nincs jelen	nincs jelen	jelen	Értelmetlen
14	jelen	jelen	nincs jelen	jelen	E (hangyák kizárása ragasztós felülettel)
15	jelen	nincs jelen	nincs jelen	jelen	D (a levéltetveket rendszeresen eltávolítva, elvileg a hangyák sem voltak jelen)
16	nincs jelen	nincs jelen	nincs jelen	nincs jelen	H (izolátor) és I (a zsiksikojások és levéltetvek eltávolítása)

Az A, B, C és H kezeléseknél a terméshűtők izolátorokban voltak, míg a D, E, F, G és I kezeléseken nem volt izolátor.

5.9A-F ábra. *Bi. villosus* tojások eloszlása a *L. anagyroides* termésfürt mentén, ha a terméstapadási helyeket is figyelembe vesszük. ANOVA a lerakott átlagos ($\pm$ SE) tojás-számra 0-szintű levéltetű fertőzésnél (A): $F_{10, 1776} = 0,9259$, $p = 0,5081$; 1-szintű levéltetű fertőzésnél (B): $F_{7, 328} = 0,3859$, $p = 0,9104$; 2-szintű levéltetű fertőzésnél (C): $F_{9, 292} = 1,1153$, $p = 0,3516$; 3-szintű levéltetű fertőzésnél (D): $F_{9, 254} = 2,4623$, $p = 0,0105$; 4-szintű levéltetű fertőzésnél (E): $F_{10, 1239} = 6,5437$, $p < 0,0001$; 5-szintű levéltetű fertőzésnél (F): $F_{10, 875} = 3,9775$, $p < 0,0001$. Minden rész-ábrán a proximális fürt-rész a baloldalon, a disztális rész a jobb oldalon található.

5.7a táblázat. A gazdanövényre, *L. anagyroides*-re gyakorolt hatások az interakciós hálózatban. GLM faktoriális ANOVA F-értékei.

Hatás	df	Termés- hossz (mm)	Abortált magvak	Ép magvak	Összes mag	Magtömeg (mg)
Bruchida (B)	1	2,64	4,21*	0,40	3,11	0,693
Levéltetű (L)	1	17,04***	4,26*	34,21***	12,70***	77,969***
Parazitoid (P)	1	3,25	0,39	2,11	3,95*	10,240**
Hangya (H)	1	0,08	0,09	0,12	4,66*	0,061
BxL	1	6,68**	6,43*	3,55	0,39	1,830
LxP	1	0,39	3,32	0,86	8,80**	11,362**
LxH	1	0	0	1,82	1,70	0,167
Hiba	792					

*p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001

5.7b táblázat. A magpredátorra, *Bi. villosus*-ra gyakorolt hatások az interakciós hálózatban. GLM faktoriális ANOVA F-értékei.

Hatás	df	Lerakott <i>Bi.</i> <i>villosus</i> tojások	<i>Bi. villosus</i> fejlődési stádiumok	Kikelt <i>Bi. villosus</i> imágók
Levéltetű (L)	1	0,76	0,54	3,77
Parazitoid (P)	1	252,54***	125,38***	10,87**
Hangya (H)	1	48,38***	4,78*	0,51
LxP	1	11,61***	1,20	1,14
LxH	1	15,87***	3,77	6,30*
Hiba	794			

*p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001

5.7c táblázat. A parazitoidokra gyakorolt hatások az interakciós hálózatban. GLM faktoriális ANOVA F-értékei.

Hatás	df	Tojás parazitoidok által elpusztított <i>Bi.</i> <i>villosus</i> tojások	Kikelt <i>Dinarmus</i> imágók	Kikelt összes Chalcidoidea imágó	Kikelt <i>Triaspis</i> imágók
Bruchida (B)	1	23,97***	5,79*	21,77***	24,63***
Levéltetű (L)	1	0,09	1,04	0,05	3,56
Hangya (H)	1	4,39*	0,01	0,62	10,29**
BxL	1	5,49*	0,02	0,98	0,34
LxH	1	7,59**	0,43	0,003	0,69
Hiba	794				

*p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001

5.8a táblázat. A gazdanövényre, *L. anagyroides*-re gyakorolt hatások az interakciós hálózatban. Növényi paraméterek átlagértékei az egyes kezelésekből.

Hatások	Terméshossz (mm)	Abortált mag	Ép mag	Összes mag	Magtömeg (mg)	
Bruchida (B)	B+	40,5	5,2a	1,9a	7,4	20,5
	B-	39,5	5,3a	2,1a	7,7	20,2
Levéltetű (L)	L+	39,5b	5,3a	1,6b	7,3b	18,3b
	L-	40,8a	5,2a	2,2a	7,6a	21,9a
Parazitoid (P)	P+	40,8	5,2	1,8	7,4b	20,9a
	P-	39,6	5,2	2,0	7,6a	20,0b
Hangya (H)	H+	40,9	5,2	1,8a	7,5a	20,9a
	H-	40,0	5,2	1,9a	7,5a	20,3a
BxL:	B+L-	40,9a	5,2a	2,1a	7,5	21,8
	B+L+	40,0a	5,2a	1,6b	7,2	18,9
	B-L-	40,5a	5,2a	2,4a	7,9	22,1
	B-L+	37,4b	5,6a	1,4b	7,4	15,7
LxP	L+P-	38,6	5,2	1,6	7,3b	16,3c
	L+P+	40,3	5,3	1,6	7,3b	19,8b
	L-P-	40,3	5,2	2,3	7,8a	22,0a
	L-P+	41,4	5,1	2,0	7,4b	21,8a
LxH	L+H-		5,3	1,6	7,2	17,8
	L+H+		5,3	1,5	7,3	19,6
	L-H-		5,2	2,2	7,6	22,0
	L-H+		5,2	2,1	7,6	21,9

Az ugyanolyan betűkkel jelölt, ugyanahhoz a hatáshoz tartozó +/- párok átlagai nem különböznek szignifikánsan. *Post hoc* Scheffé-teszt. A szignifikáns hatások ANOVA-i. Ahol az ANOVA nem volt szignifikáns és a Scheffé-teszt ennek ellenére az volt, nem jelöltem a szignifikáns különbséget:

Terméshossz, B+/B-: $F_{1, 792} = 2,6407$, $p = 0,1046$; L+/L-: $F_{1, 792} = 17,035$, $p < 0,0001$; P+/P-: $F_{1, 792} = 3,2540$, $p = 0,0716$; H+/H-: $F_{1, 792} = 0,07921$, $p = 0,7785$; BxL: $F_{1, 792} = 6,6797$, $p = 0,0099$; LxP: $F_{1, 792} = 0,3882$, $p = 0,5334$;

Abortált mag, B+/B-: $F_{1, 792} = 4,2051$, $p = 0,0406$; L+/L-: $F_{1, 792} = 4,2555$, $p = 0,0395$; P+/P-: $F_{1, 792} = 0,3848$, $p = 0,5352$; H+/H-: $F_{1, 792} = 0,0911$, $p = 0,7628$; BxL: $F_{1, 792} = 6,4264$, $p = 0,0114$; LxP: $F_{1, 792} = 3,3196$, $p = 0,0688$; LxH: $F_{1, 792} = 0,0045$, $p = 0,9465$;

Ép mag, B+/B-: $F_{1, 792} = 0,3958$, $p = 0,5295$; L+/L-: $F_{1, 792} = 34,209$, $p < 0,0001$; P+/P-: $F_{1, 792} = 2,1118$, $p = 0,1466$; H+/H-: $F_{1, 792} = 0,1163$, $p = 0,7332$; BxL: $F_{1, 792} = 3,5549$, $p = 0,0597$; LxP: $F_{1, 792} = 0,8582$, $p = 0,3545$; LxH: $F_{1, 792} = 1,8181$, $p = 0,1779$;

Összes mag, B+/B-: $F_{1, 792} = 3,1064$, $p = 0,0784$; L+/L-: $F_{1, 792} = 12,700$, $p = 0,0004$; P+/P-: $F_{1, 792} = 3,9465$, $p = 0,0473$; H+/H-: $F_{1, 792} = 4,6568$, $p = 0,0312$; BxL: $F_{1, 792} = 0,3939$, $p = 0,5304$; LxP: $F_{1, 792} = 8,7964$, $p = 0,0031$; LxH: $F_{1, 792} = 1,7021$, $p = 0,1924$,

Magtömeg, B+/b-: $F_{1, 709} = 0,6931$, $p = 0,4054$; L+/L-: $F_{1, 709} = 77,969$, $p < 0,0001$; P+/P-: $F_{1, 709} = 10,240$, $p = 0,0014$; H+/H-: $F_{1, 709} = 0,0615$, $p = 0,8042$; BxL: $F_{1, 709} = 1,8303$, $p = 0,1765$; LxP: $F_{1, 709} = 11,362$, $p = 0,0008$; LxH: $F_{1, 709} = 0,1670$, $p = 0,6829$.

5.8b táblázat. A magpredátorra, *Bi. villosus*-ra gyakorolt hatások az interakciós hálózatban. Magpredátor paraméterek átlagértékei az egyes kezelésekben.

Hatások		Lerakott <i>Bi. villosus</i> tojások	<i>Bi. villosus</i> fejlődési stádiumok / termés	Kikelt <i>Bi. villosus</i> imágók / termés
Levéltetű (L)	L+	2,5a	0,4a	0,1a
	L-	2,6a	0,4a	0,1a
Parazitoid (P)	P+	4,6a	0,6a	0,2a
	P-	0,7b	0,2b	0,1b
Hangya (H)	H+	3,2a	0,5a	0,2a
	H-	2,3b	0,3b	0,1a
LxP	L+P-	0,6b	0,2	0,1a
	L+P+	4,1a	0,6	0,2a
	L-P-	0,7b	0,2	0,1a
	L-P+	4,9a	0,6	0,2a
LxH	L+H-	2,1b	0,3b	0,1a
	L+H+	3,6a	0,6a	0,2a
	L-H-	2,5ab	0,3b	0,1a
	L-H+	2,9ab	0,5a	0,1a

Az ugyanolyan betűkkel jelölt, ugyanahhoz a hatáshoz tartozó +/- párok átlagai nem különböznek szignifikánsan. *Post hoc* Scheffé-tesztek. A szignifikáns hatások ANOVA-i. Ahol az ANOVA nem volt szignifikáns és a Scheffé-teszt ennek ellenére az volt, nem jelöltem a szignifikáns különbséget:

Lerakott Bi. tojások, L+/L-: $F_{1, 794} = 0,7643$, $p = 0,3823$; P+/P-: $F_{1, 794} = 252,54$, $p < 0,0001$; H+/H-: $F_{1, 794} = 48,379$, $p < 0,0001$; LxP: $F_{1, 794} = 11,615$, $p = 0,0007$; LxH: $F_{1, 794} = 15,866$, $p < 0,0001$;

Bi. fejlődési stádiumok, L+/L-: $F_{1, 794} = 0,5407$, $p = 0,4624$; P+/P-: $F_{1, 794} = 125,38$, $p < 0,0001$; H+/H-: $F_{1, 794} = 4,7825$, $p = 0,0290$; LxP: $F_{1, 794} = 1,1974$, $p = 0,2742$; LxH: $F_{1, 794} = 3,7718$, $p = 0,0525$;

Kikelt Bi. imágók, L+/L-: $F_{1, 794} = 3,7656$, $p = 0,0527$; P+/P-: $F_{1, 794} = 10,873$, $p = 0,0010$; H+/H-: $F_{1, 794} = 0,5084$, $p = 0,4760$; LxP: $F_{1, 794} = 1,1370$, $p = 0,2866$; LxH: $F_{1, 794} = 6,2973$, $p = 0,0123$.

5.8c táblázat. A parazitoidokra gyakorolt hatások az interakciós hálózatban. Parazitoid paraméterek átlagértékei az egyes kezelésekben.

Hatások		Tojás parazitoidok által elpusztított <i>Bi.</i> <i>villosus</i> tojások / termés	<i>Dinarmus</i> <i>acutus</i> imágók / termés	Összes Chalcidoidea imágó / termés	<i>Triaspis</i> imágók / termés
Bruchida (B)	B+	0,92a	0,011a	0,08a	0,093a
	B-	0,02b	0,001b	0,01b	0,009b
Levéltetű (L)	L+	0,5	0,007a	0,07a	0,06a
	L-	0,8	0,010a	0,06a	0,08a
Hangya (H)	H+	0,6a	0,012a	0,09	0,12a
	H-	0,7a	0,008a	0,06	0,05b
BxL:	B+L-	1,20a	0,01a	0,08	0,11
	B+L+	0,60b	0,01a	0,08	0,07
	B-L-	0,03b	0,003a	0,02	0,01
	B-L+	0,02b	0a	0	0
LxH	L+H-	0,4a	0,007a	0,06	0,05
	L+H+	0,7a	0,007a	0,1	0,10
	L-H-	0,9a	0,008a	0,05	0,06
	L-H+	0,5a	0,1a	0,09	0,15

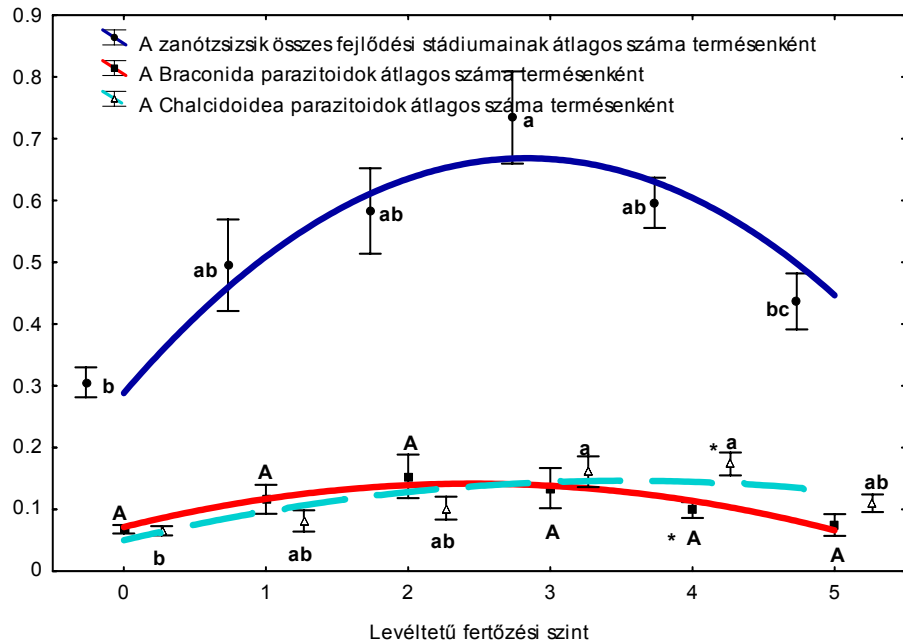
Az ugyanolyan betűkkel jelölt, ugyanahhoz a hatáshoz tartozó +/- párok átlagai nem különböznek szignifikánsan. *Post hoc* Scheffé-tesztek. A szignifikáns hatások ANOVA-i. Ahol az ANOVA nem volt szignifikáns és a Scheffé-teszt ennek ellenére az volt, nem jelöltem a szignifikáns különbséget:

Tojás parazitoidok, B+/B-: $F_{1, 794} = 23,975$, $p < 0,0001$; L+/L-: $F_{1, 794} = 0,0971$, $p = 0,7554$; H+/H-: $F_{1, 794} = 4,3877$, $p = 0,0365$; BxL: $F_{1, 794} = 5,4902$, $p = 0,0194$; LxH: $F_{1, 794} = 7,5788$, $p = 0,0060$;

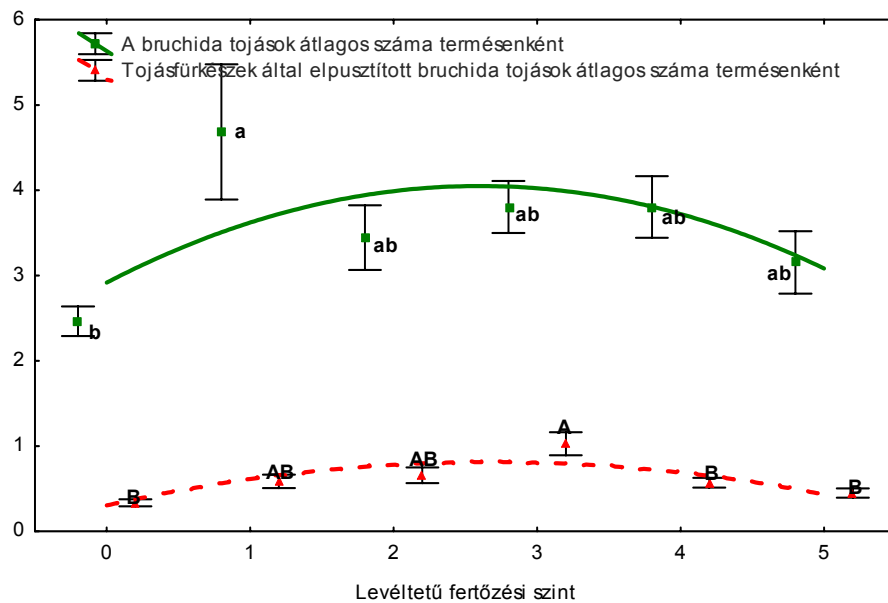
Dinarmus imágók, B+/B-: $F_{1, 794} = 5,7854$, $p = 0,0164$; L+/L-: $F_{1, 794} = 1,0351$, $p = 0,3093$; H+/H-: $F_{1, 794} = 0,0067$, $p = 0,9347$; BxL: $F_{1, 794} = 0,0163$, $p = 0,8985$; LxH: $F_{1, 794} = 0,4307$, $p = 0,5119$;

Összes Chalcidoidea, B+/B-: $F_{1, 794} = 21,765$, $p < 0,0001$; L+/L-: $F_{1, 794} = 0,0533$, $p = 0,8175$; H+/H-: $F_{1, 794} = 0,6223$, $p = 0,4304$; BxL: $F_{1, 794} = 0,9790$, $p = 0,3228$; LxH: $F_{1, 794} = 0,0026$, $p = 0,9594$;

Triaspis imágók, B+/B-: $F_{1, 794} = 24,627$, $p < 0,0001$; L+/L-: $F_{1, 794} = 3,5626$, $p = 0,0595$; H+/H-: $F_{1, 794} = 10,285$, $p = 0,0014$; BxL: $F_{1, 794} = 0,3382$, $p = 0,5610$; LxH: $F_{1, 794} = 0,6936$, $p = 0,4052$.

5.10 ábra. A bruchida (*Bi. villosus*) által fertőzött *L. anagyroides* termésekből kelt gyilkosfűrészek (piros vonal, nagy betűk) és fémfűrészek (világos kék, szaggatott vonal, kis betűk) átlagos ($\pm$ SE) egyedszáma a levéltetű (*A. cytisorum*) fertőzés-szint függvényében. ANOVA gyilkosfűrészek: $F_{5, 982} = 3,0331$, $p = 0,0101$; fémfűrészek: $F_{5, 982} = 7,8795$, $p < 0,001$ (polinomiális illesztések). Az ugyanazokkal a betűkkel jelölt átlagok nem különböznek a $p = 0,05$ szinten (*post hoc* Scheffé-tesztek). A csillagok szignifikáns különbséget jeleznek a gyilkosfűrész és fémfűrész parazitoidok egyedszáma között 4-es levéltetű fertőzés szintnél (t-teszt: $t_{1, 554} = 3,3116$, $p = 0,00098$).

5.11 ábra. A bruchida (*Bi. villosus*) által a *L. anagyroides* termésekre rakott tojások (kis betűk) és a belőlük kelt tojásfűrészek (piros szaggatott vonal, nagy betűk) átlagos ($\pm$ SE) egyedszáma a levéltetű (*A. cytisorum*) fertőzés-szint függvényében. Összes bruchida tojás: ANOVA: $F_{6, 1050} = 3,2912$; $p = 0,0033$; *Trichogramma*-val fertőzött bruchida tojások száma: ANOVA: $F_{6, 1050} = 8,2933$; $p < 0,0001$. Az ugyanazokkal a betűkkel jelölt átlagok nem különböznek a $p = 0,05$ szinten (*post hoc* Scheffé-tesztek).

5.9 táblázat. Növényi paraméterek változása az *A. cytisorum* különböző szintű fertőzése alatt (átlag $\pm$ SD).

Levéltetű fertőzési szint	Termések hossza (mm) ¹	Abortált magvak száma/termés ²	Ép magvak száma/termés ³	Összes mag/termés ⁴	Magtömeg (mg) ⁵
0	40,48 $\pm$ 5,75a	5,34 $\pm$ 1,27ab	2,56 $\pm$ 1,29a	8,49 $\pm$ 0,90a	22,5 $\pm$ 3,7a
1	40,65 $\pm$ 6,21a	5,08 $\pm$ 1,22b	1,84 $\pm$ 1,11bc	7,90 $\pm$ 0,77b	22,1 $\pm$ 4,0a
2	40,58 $\pm$ 5,06a	5,21 $\pm$ 1,23ab	1,76 $\pm$ 1,00bc	7,85 $\pm$ 0,84b	21,2 $\pm$ 4,3a
3	39,97 $\pm$ 5,39a	5,42 $\pm$ 1,47ab	1,33 $\pm$ 0,90b	7,86 $\pm$ 0,93b	20,0 $\pm$ 4,9b
4	38,77 $\pm$ 6,23ab	5,63 $\pm$ 1,35ab	1,20 $\pm$ 1,02bd	7,91 $\pm$ 0,81b	19,1 $\pm$ 4,1bc
5	37,25 $\pm$ 5,96b	5,74 $\pm$ 1,22a	0,98 $\pm$ 0,97bd	7,70 $\pm$ 0,92b	16,8 $\pm$ 4,1bcd

Break-down ANOVA-k. ¹ANOVA: $F_{5, 982} = 8,9085$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 982} = 1,0548$, $p = 0,3841$; ²ANOVA: $F_{5, 982} = 4,9948$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 982} = 2,2045$, $p = 0,0518$; ³ANOVA: $F_{5, 982} = 62,5761$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 982} = 6,8696$, $p < 0,001$; ⁴ANOVA: $F_{5, 982} = 22,5568$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 982} = 2,6765$, $p = 0,0206$; ⁵ANOVA: $F_{5, 830} = 32,0069$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 830} = 2,1030$, $p < 0,063$.

5.10 táblázat. Különböző levéltetű fertőzési-szintek mellett kelt *Bi. villosus* imágók száma és ezek testmérete (átlag $\pm$ SD).

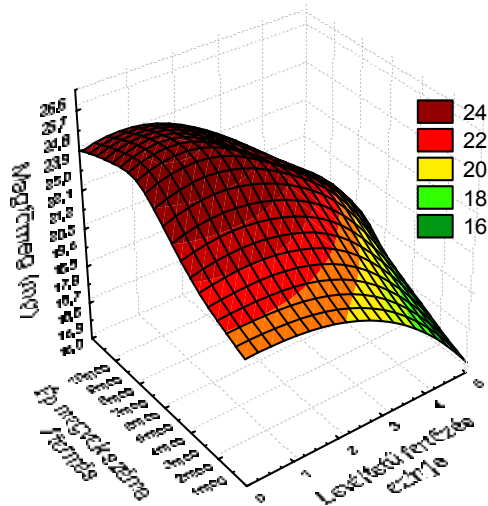
Levéltetű fertőzési szint	Kikelt <i>Bi. villosus</i> imágók száma termésenként ¹	<i>Bi. villosus</i> imágók testhossza (mm) ²	<i>Bi. villosus</i> imágók testalakja ³
0	0,11 $\pm$ 0,20b	2,90 $\pm$ 0,17ab	0,51 $\pm$ 0,01a
1	0,19 $\pm$ 0,33ab	2,78 $\pm$ 0,29b	0,50 $\pm$ 0,02a
2	0,22 $\pm$ 0,37ac	2,95 $\pm$ 0,13a	0,50 $\pm$ 0,01a
3	0,25 $\pm$ 0,33a	2,90 $\pm$ 0,13ab	0,50 $\pm$ 0,02a
4	0,15 $\pm$ 0,25ab	2,87 $\pm$ 0,20ab	0,50 $\pm$ 0,01a
5	0,12 $\pm$ 0,27bc	2,79 $\pm$ 0,24b	0,50 $\pm$ 0,01a

¹ANOVA: $F_{5, 982} = 6,0385$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 982} = 6,9267$, $p < 0,001$; ²ANOVA: $F_{5, 256} = 4,4302$, $p < 0,001$, Levene-teszt: $F_{5, 256} = 4,2983$, $p < 0,001$; ³A legkisebb és legnagyobb testméret (általában a magasság és a hossz) hányadosa, ANOVA: $F_{5, 254} = 2,3484$, $p < 0,0416$, Levene-teszt: $F_{5, 254} = 2,0264$, $p < 0,0754$.

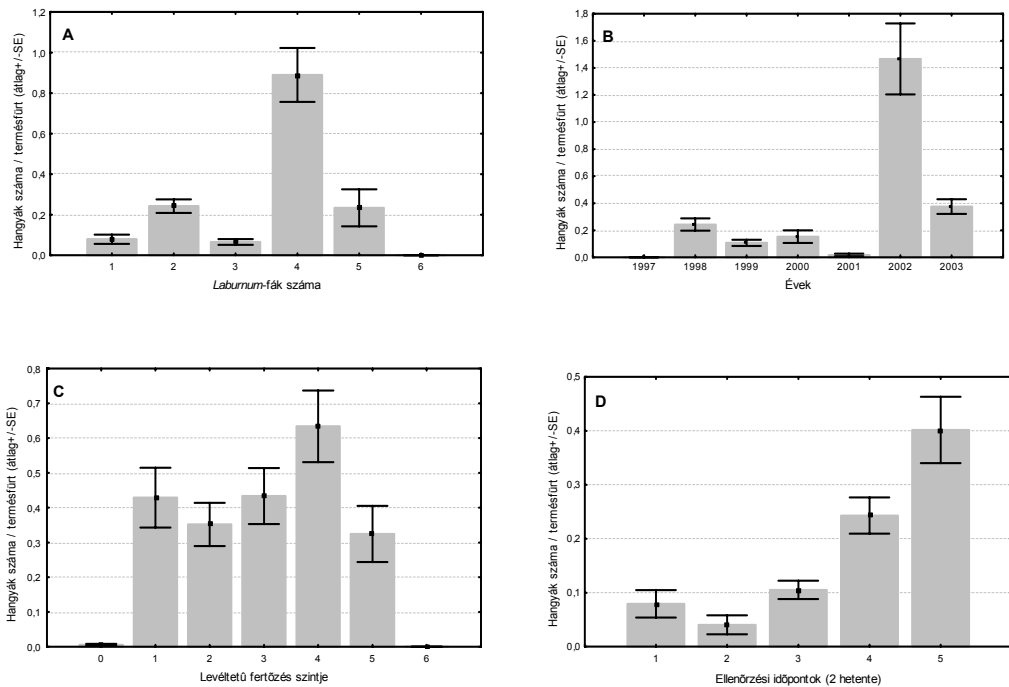
5.11 táblázat. Az ép magvak tömege (mg), mint függő változó, vizsgálata az ép magvak száma per termés (ÉM) és a levéltetű fertőzési-szintek (LF) (1-es sz. analízis), valamint a termésenként kikelt *Bi. villosus* imágók száma (BI) és a levéltetű fertőzési-szintek (LF) (2-es sz. analízis) összefüggésében, külön-külön. (ANOVA táblázat.)

Változó	F	df	p
(1)			
Ép magvak (ÉM) száma per termés	2,788	7	0,0075
Levéltetű fertőzés (LF)	11,736	5	< 0,0001
Interakció (ÉMxLF)	0,516	35	0,9910
Hiba		515	
(2)			
A kikelt <i>Bi. villosus</i> imágók (BI) per termés	2,284	5	0,0447
Levéltetű fertőzés (LF)	7,304	5	< 0,0001
Interakció (BIxLF)	0,665	25	0,8928
Hiba		789	

GLM faktoriális ANOVA. A négyzetösszegek kezelése: „sigma-restricted parameterization” és V. típusú négyzetösszeg lebontás (lásd Statistica elektronikus kézikönyv). (1) Magvak száma per termés max. 8, levéltetű fertőzés-szintek 0-5; (2) *Bi. villosus* imágók per termés max. 5, levéltetű fertőzés-szintek 0-5.

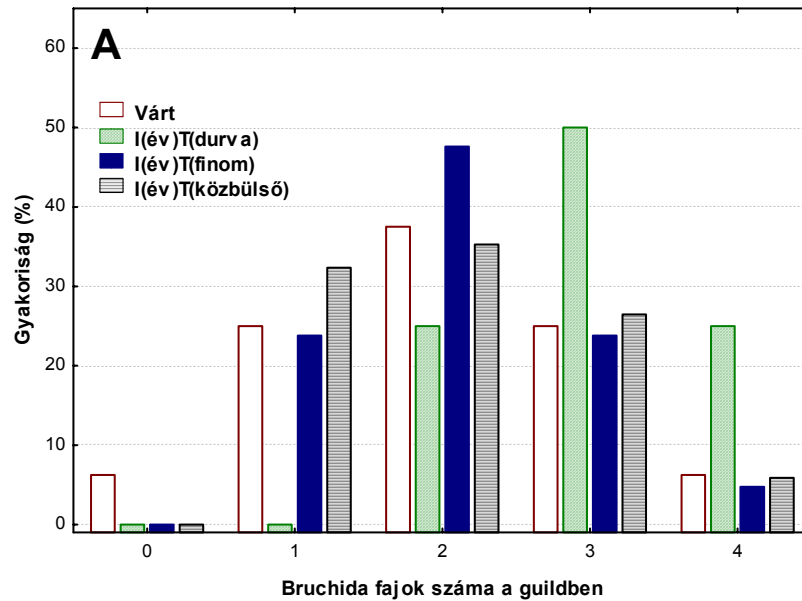
5.12 ábra. A levéltetű fertőzés és a termésenkénti ép magvak száma (az allokáció mértéke, amiben egy termés részesült) jelentősen befolyásolja a magtömeget. Magtömeg 3D ábra. Összes fa, összes év, csak random fűrtök (bruchida nincs, a 6-os levéltetű fertőzés kizárva).

5.13A-D ábra. A termésfűrtönként észlelt hangyák átlagos ($\pm$ SE) száma A: *Laburnum* fákként, B: az egyes években, C: a termésfűrtökon kialakuló levéltetű fertőzés mértéke szerint és D: a vizsgálati időszakok (kéthetente történt ellenőrzések) szerint. A: Kruskal-Wallis $H_{5, 4497} = 419,0033$; $p < 0,0001$; ANOVA: $F_{5, 4491} = 38,6874$; $p < 0,0001$. B. Kruskal-Wallis $H_{5, 4497} = 366,2503$; $p < 0,0001$; ANOVA: $F_{5, 4491} = 42,1999$; $p < 0,0001$. C. Kruskal-Wallis $H_{6, 4497} = 396,7596$; $p < 0,0001$; ANOVA: $F_{6, 4490} = 34,8929$; $p < 0,0001$. D. Kruskal-Wallis $H_{4, 4497} = 74,8438$; $p < 0,0001$; ANOVA: $F_{4, 4492} = 16,6367$; $p < 0,0001$.

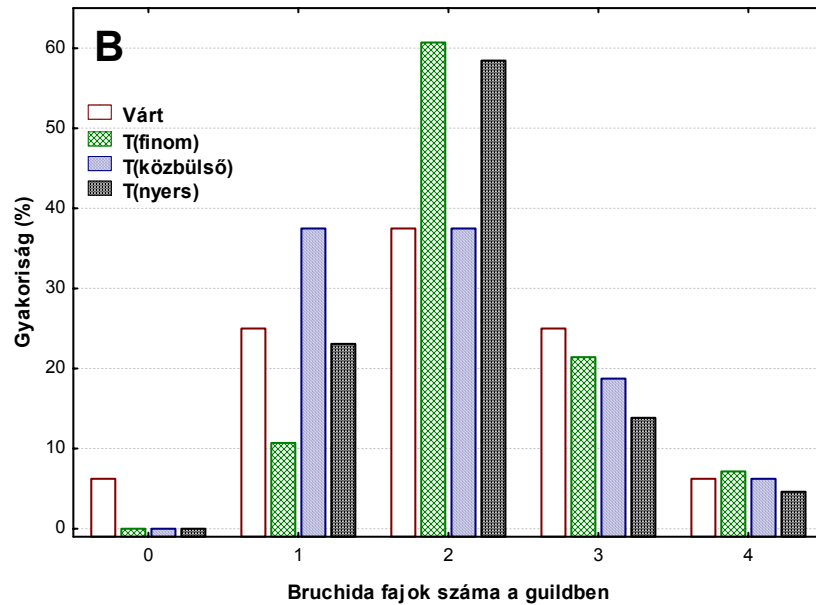
5.12 táblázat. A guild analízis tér-idő szintjei és a hozzájuk tartozó mintaszámok. NA = nem analizált.

Időbeli szintek	Térbeli szintek	Mintaszám			
		Mindkét szub-guild analízisének alapja		Csak a bruchida szub-guild analízisének alapja	
		prezencia/abszencia	abundancia	prezencia/abszencia	abundancia
Idő	Nyers			NA	
figyelembe véve:	Finom	40	40	42	42
T(év)	Közbülső (K)	33	32	34	33
	Durva	12	11	12	12
Idő	Nyers	63	76	65	65
nincs	Finom	26	26	28	28
figyelembe véve:	Közbülső (K)	16	16	16	16
	Durva			NA	

5.14A ábra. Várt és megfigyelt bruchida guild tagsági gyakoriságok különböző feloldási szinteknél: I(év)T(durva) = Idő, I(év)T(finom) = Idő + Tér finom és I(év)T(közbülső) = Idő + Tér közbülső szintek. A várt (V) és megfigyelt guild tagsági gyakoriságok χ^2 összehasonlítása: V – I(idő)T(durva): $\chi^2 = 116,67$, $df = 4$, $p < 0,0001$; V – I(év)T(finom): $\chi^2 = 9,44$, $df = 4$, $p < 0,0507$; V – I(év)T(közbülső): $\chi^2 = 8,65$, $df = 4$, $p < 0,0704$.

5.14B ábra. Várt és megfigyelt bruchida guild tagsági gyakoriságok különböző feloldási szinteknél: T(finom) = Tér finom, T(közbűlső) = Tér közbűlső és T(nyers) = Tér nyers minták a feloldási szintre való tekintet nélkül. A várt (V) és megfigyelt guild tagsági gyakoriságok χ^2 összehasonlítása: V – T(finom): $\chi^2 = 29,42$, $df = 4$, $p < 0,0001$; V – T(közbűlső): $\chi^2 = 14,06$, $df = 4$, $p < 0,0071$; V – T(nyers): $\chi^2 = 23,51$, $df = 4$, $p < 0,0001$.

5.13 táblázat. A négy bruchida-faj által formált guild sajátosságai és az EcoSim analízis eredményei. I(év)T(durva) = Idő, I(év)T(finom) = Idő + Tér finom, I(év)T(K) = Idő + Tér közbűlső, T(finom) = Tér finom, T(K) = Tér közbűlső, T(nyers) = Tér nyers. Várt max.= Várt maximum. Megf.= megfigyelt. Közb.= közbűlső. *Állandó sor és oszlop kényszerrel készült.

Felbontási szint	A minták száma	A guild kombinációk száma		Guild variációk a legnagyobb gyakorisággal (%)	C-index*		
		Várt max.	Megf.		Megfigyelt index	A szimulált indexek átlaga	p-érték
I(év)T(durva)	12	16	5	3 (41,7)	1,50	1,71	1,0000
I(év)T(finom)	42	16	7	2 (40,5)	20,17	21,92	0,7812
I(év)T(közb.)	34	16	6	2 (32,4)	7,83	8,29	1,0000
T(finom)	28	16	7	2 (32,1)	15,50	16,45	0,8134
T(közbűlső)	16	16	6	2 (31,2)	3,33	3,50	1,0000
T(nyers)	65	16	8	2 (50,8)	60,17	59,79	0,4688

5.14 táblázat. Az endofág (bruchida) szub-guild tagok lehetséges guild-kombinációi és a kapott gyakoriságok. Ven= *Bu. venustus*, Lib= *Bu. libanensis*, Occ= *Bu. occidentalis*, Bra= *Bu. brachialis*. Gyak.= gyakoriság.

Guild kombinációk				Előfordulás gyakoriság (%) ¹
Ven	Lib	Occ	Bra	
1	1	1	1	3 (4.6)
0	1	1	1	0
0	0	1	1	0
0	0	0	1	0
0	0	1	0	1 (1.5)
1	0	1	1	0
1	0	0	1	0
1	0	0	0	9 (13.8)
1	1	1	0	8 (12.4)
1	1	0	0	33 (50.8)
1	1	0	1	1 (1.5)
1	0	1	0	5 (7.7)
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
0	1	0	0	5 (7.7)
0	0	0	0	0

¹Nyers térbeli felbontásra utal.

5.15 táblázat. A három nagyobb pre-DMP csoport vonásai és az EcoSim analízis eredményei. I(év)T(durva)= Idő, I(év)T(finom)= Idő + Tér finom, I(idő)T(K)= Idő + Tér közbülső, T(finom)= Tér finom, T(K)= Tér közbülső, T(nyers)= Tér nyers. Várt max.= Várt maximum. Megf.= Megfigyelt. Közb.= Közbülső. *Mivel az állandó sor és oszlop kényszer nem alkalmazható (lásd a magyarázatot a Tárgyalás részben), az „equiprobable constraints” módszerrel kapott eredmények láthatók. NA= nem analizált.

Felbontási szint	Minta számok	Guild kombinációk száma		A legnagyobb gyakoriságú guild variáció (%)	C-index*		
		Várt max.	Megf.		Megfigyelt index	A szimulált indexek átlaga	p-érték
I(év)T(durva)	12	8	3	3 (83.3)		NA	
I(év)T(finom)	40	8	4	3 (52.5)	12.00	42.50	0.9998
I(év)T(közb.)	33	8	4	3 (54.5)	9.33	25.41	0.9966
T(finom)	26	8	4	3 (50.0)	6.00	18.96	0.9988
T(közbülső)	16	8	4	3 (56.3)	2.00	5.51	0.9752
T(nyers)	63	8	4	3 (50.8)	35.00	109.54	1.0000

5.16 táblázat. A család-szintű pre-DMP guild-tagok lehetséges és kapott guild kombináció gyakoriságai. Bru= bruchidák, Lep= Lepidoptera, Cur= Curculionidae. Gyak.= gyakoriság.

Guild kombinációk			Előfordulási gyakoriság (%) ¹
Bru	Lep	Cur	
1	1	1	32 (50.8)
1	1	0	15 (23.8)
1	0	0	9 (14.3)
1	0	1	7 (11.1)
0	1	1	0
0	1	0	0
0	0	1	0
0	0	0	0

¹Nyers felbontási szintre utal.

5.17 táblázat. A koegzisztencia analízisek eredményei: a véletlenül azonos vagy kisebb valószínűséggel kapott koegzisztencia metrika értékek. I(év)T(durva)= Idő, I(év)T(finom)= Idő + Tér finom, I(idő)T(K)= Idő + Tér közbülső, T(nyers)= Tér nyers, T(finom)= Tér finom, T(k)= Tér közbülső. ²Bru= Bruchidae, ³Lep= Lepidoptera, ⁴Cur= Curculionidae. *Bu. ven.*= *Bu. venustus*, *Bu. lib.*= *Bu. libanensis*, *Bu. occ.*= *Bu. occidentalis*, *Bu. bra.*= *Bu. brachialis*.

Taxonómiai szint	Koegzisztencia		Tér-idő felbontási szint ¹					
	Taxon 1	Taxon 2	I(év) T(durva)	I(év) T(finom)	I(idő) T(k)	T (nyers)	T (finom)	T(k)
Pre-DMP-k család szinten	Bru ²	Lep ³	1,000	1,000	1,000	0,783	1,000	1,000
	Bru	Cur ⁴	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	Lep	Cur	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Bruchida fajok	<i>Bu. ven.</i>	<i>Bu. lib.</i>	0,999	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	<i>Bu. ven.</i>	<i>Bu. occ.</i>	0,741	1,000	1,000	1,000	1,000	0,997
	<i>Bu. ven.</i>	<i>Bu. bra.</i>	0,390	0,660	0,908	1,000	0,994	0,638
	<i>Bu. lib.</i>	<i>Bu. occ.</i>	0,869	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	<i>Bu. lib.</i>	<i>Bu. bra.</i>	0,419	0,545	1,000	1,000	1,000	0,362
	<i>Bu. occ.</i>	<i>Bu. bra.</i>	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000